

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ

ਬਿੱਲ ਨੰ:25-ਪੀ.ਐਲ.ਏ/2025

ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਬਿੱਲ (ਸੇਧ), 2025

ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1961 ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ

ਬਿੱਲ

ਇਸਨੂੰ ਭਾਰਤ ਗਣਰਾਜ ਦੇ ਛਿਅੱਤਰਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ:-

<p>ਸੰਖੇਪ ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ</p>	<p>1. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ (ਸੇਧ) ਐਕਟ, 2025 ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। (2) ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।</p>
<p>1961 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 25 ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਵਿੱਚ ਸੋਧ</p>	<p>2. ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1961 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੱਖ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ), ਧਾਰਾ 37 ਵਿੱਚ, ਖੰਡ (2) ਅਤੇ (3) ਲਈ, ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਰਥਾਤ:- “(2) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਡਿਬੈਚਰ ਜੋ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਜਾਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ; ਜਾਂ (3) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਡਿਬੈਚਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ: ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਿਲੀ ਛੋਟ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਉਸ ਵਰਗ ਜਾਂ ਵਰਗਾਂ ਉੱਤੇ, ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਿਕਰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਮੰਨੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੇ।”</p>
<p>1961 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 25 ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਵਿੱਚ ਸੋਧ</p>	<p>3. ਮੁੱਖ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 38 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਖੰਡ (ਡੀ) ਵਿੱਚ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਚਿੰਨ੍ਹ ". ਦੀ ਥਾਂ ਚਿੰਨ੍ਹ ":" ਕੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਉਪਰੰਤ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਉਪਬੰਧ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਰਥਾਤ:- “ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਸਰਕਾਰ, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਛੋਟ ਜਾਂ ਮਾਫੀ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਆਮ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਰਗ ਜਾਂ ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।”</p>

ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ

1. ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ:

ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰ - ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੈਂਬਰਾਂ - ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖਲਾਅ ਨੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲੇ ਤਬਾਦਲੇ, ਅਤੇ ਇੰਤਕਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਰਸਮੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਕੇ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਦਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਮਾਲਕੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਘੱਟਾਉਣਾ ਹੈ।

2. ਨਿਯਮਕ ਸਮਰੂਪਤਾ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਇਕਸਾਰਤਾ:

ਇਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਮਾਜਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਛੋਟਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਯਮਕ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਕਦਮ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਇਦਾਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਹੀਂ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ।

(ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ)

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ
ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਇੰਚਾਰਜ,
ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਵਿਭਾਗ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
26 ਸਤੰਬਰ, 2025

ਰਾਮ ਲੋਕ ਖਟਾਣਾ
ਸਕੱਤਰ

ਵਿ.ਨੋ.- ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਜਵਿਧੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਸੰਚਾਲਣ ਨਿਯਮਾਵਲੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 121 ਦੀ ਸ਼ਰਤੀ-ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਗਜ਼ਟ (ਆਸਾਧਾਰਨ) ਮਿਤੀ 26 ਸਤੰਬਰ, 2025 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।